

правопорушників з урахуванням психологічних особливостей їх силового затримання. Запропоновано тактичний алгоритм підготовки майбутніх поліцейських до силового затримання.

Ключові слова: заходи поліцейського примусу, візуальне враження, рухово-координаційні здібності, загальна координаційна підготовленість, інтуїтивно-автоматична навичка.

УДК 351.741 (477)

М. О. МОСКОВЧУК,

кандидат історичних наук, доцент кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету №3 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ

ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ: ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ

Проаналізовано діяльність працівників Національної поліції, через призму комунікативно-обумовленої взаємодії з різними категоріями людей, що передбачає налагодження ефективної та конструктивної комунікації правоохоронців з населенням. Доведено, що від якості комунікації поліцейських-залежить формування позитивного іміджу даної структури та відновлення довіри до поліцейського.

Ключові слова: комунікація, соціально-психологічна комунікація, професійна етика, патрульна поліція.

Уже чимало часу пройшло з початку діяльності нової служби патрульної поліції. Видимі ознаки чинної реформи – це впевнений крок у процесі реформування системи Національних правоохоронних органів та переорієнтація їх серед іншого, на зміну негативних стереотипів, що домінували у дореформаторський період та зводились до уявлення про представника правоохоронного органу міліціонера, як представника силового, часто репресивного органу, у арсеналі якого значну роль відіграє саме агресивний та силовий варіант вирішення службових ситуацій.

Девізом новоствореної Національної поліції України стали слова "Служити та захищати". Виходячи з бачення концепції новоствореного органу - це гасло повинно відображати нову філософію поліції в демократичному суспільстві, а сутність безпосередньої діяльності поліцейських - намагатись бути ближчими до громадськості, відкритими до її потреб та побажань.

Перші кроки реформаторів, стосовно цільових аспектів служби у Національній поліції, увінчалися успіхом, зокрема, стосовно формування позитивних уявлень про престиж Національної поліції України.

Патрульний поліцейський стає актуальним та навіть модним трендом та обличчям усієї поліції, оскільки саме патрульний щодня під час вирішення професійних завдань безпосередньо спілкується зі значною кількістю громадян.

Тому ввічлива або стримана манера спілкування патрульних поліцейських залежить від того, яке враження вони справили на оточуючих громадян у різних ситуаціях, пов'язаних із актуальною професійною діяльністю. У службових ситуаціях визначальними чинниками є наступні критерії:

- чи проявили співробітники тактовність і повагу до співрозмовника, уважно його вислухали, делікатно спрямували розмову у потрібне русло;
- чи зберігають витримку у конфліктних ситуаціях, не переймають манеру і тактику потенційного агресора;
- чи усвідомлюють стан правопорушника та тих обставин, що передували правопорушенню.

Патрульний поліцейський, інтегруючись у систему людських відносин, відіграє роль регулятора суспільних відносин опираючись на імідж правоохоронного органу в ситуаціях конфліктної взаємодії з населенням. За свідченнями численних опитувань громадської думки пересічних громадян, довіра до української міліції була вкрай низькою [2]. Така тенденція є вкрай небезпечною для перспектив країни, що орієнтується на демократичні стандарти розвитку суспільства, адже без довіри до держінституцій - демократія не може функціонувати.

Тому дуже добре, що Національна поліція визначила модель залучення громади до взаємодії з поліцією (community policing) як один зі своїх пріоритетів.

Одним із морально-етичних обов'язків працівників поліції є дотримання коректності й гідної поведінки, притаманної представникові органу виконавчої влади. Саме служіння поліції народу є одним із найважливіших чинників виховання в громадян шанобливого ставлення до закону та правоохоронної системи загалом [2].

Тому, з огляду на актуальність питань пов'язаних з особливостями професійного спілкування патрульних поліцейських із представниками різних прошарків суспільства які становлять службовий інтерес, завдяки налагодженій та апробованій системі тренінгів із мистецтва соціально-психологічної комунікації, проблему підвищення рівня довіри населення до представників Національної поліції можна якщо не вирішити-то суттєво покращити.

Незважаючи на наявність численних наукових досліджень, що стосуються культури спілкування працівників правоохоронних органів із різними прошарками суспільства та категоріями людей, залишаються чимало питань, які потребують прискіпливого та детального вивчення, а особливо, враховуючи динаміку соціальних відносин та ролі у суспільстві соціальних мереж.

Важливим критерієм ефективності популярної у країнах розвиненої демократії моделі залучення громадськості до співпраці з поліцією (community policing) є оперативне ухвалення рішення чи вибору вдалого алгоритму поведінки у конкретній ситуації, що потребує втручання поліції, опираючись на схвальну думку громадськості. Поліцейський повинен максимально швидко оцінити настрої різних категорій громадян та передбачити наслідки своїх правомірних, але часом непопулярних дій.

Залучення громади до взаємодії з поліцією базується на побудові довіри з місцевою громадою, а для цього потрібна прозорість і відкритість діяльності поліції. Важливим елементом такої довіри є наявність оперативної реакції центрів зав'язків з громадськістю на суспільні інформаційні запити на адресу посадових осіб Національної поліції чи обставин, що стосуються резонансних подій у сфері компетенції поліції. Люди очікують та мають бути проінформовані про методи роботи поліції, про діяльність та інциденти, а також про повагу і захист прав людини.

Довіра означає ставлення до громадян як до клієнтів, які очікують від поліції, що їхні потреби будуть враховані, а дії поліції – підзвітними. Це підкріплюється бажанням

добре служити, інформувати про поліпшення, з готовністю слухати та діяти, враховуючи думку громади і пріоритети поліцейської служби [3].

Також, у структурі освітнього процесу із поліцейськими, у контексті налагодження ефективних комунікативних зав'язків з оточуючими соціальними системами, варто приділити увагу різновидам комунікативної площини залежно від сфери застосування. Залежно від сфери комунікативної площини можна виділити два виробничих середовища: у середовищі спілкування із громадянами, що звертаються до працівника Національної поліції та у безпосередньому виробничому середовищі, у середовищі співробітників. Не викликає сумнівів взаємозалежність цих двох середовищ між собою. Якщо співробітник поліції дозволяє собі зверхнє та некоректне ставлення до громадян в процесі службового спілкування, то з цілою впевненістю можна прогнозувати екстраполяцію такої поведінки на систему відносин із співробітниками. Безумовно, що у структурі тренінгів із формування професійної комунікації варто рівнозначно приділяти увагу вищезгаданим комунікативним середовищам.

Серед яскравих маркерів, що свідчать про професійну придатність та комунікативну компетенцію поліцейського, повинні бути:

- якість спілкування з колегами по роботі, особливо підлеглими або із громадянами з соціально-незахищених прошарків суспільства;
- тенденції до зміни емоційного та психологічного фону спілкування у стресових чи динамічних умовах службової діяльності;
- уміння виважено пояснити, обґрунтувати суперечливі позиції не тільки із співрозмовниками у службовому середовищі, але і при спілкуванні із громадянами;
- здатність уникати конфліктів при конструктивному вирішенні службових ситуацій різної складності.

Підсумовуючи вищевикладене та враховуючи сучасні реалії реформування правоохоронних органів, що передбачає зміну основної функції правоохоронної системи з каральної на сервісну, можна з цілою впевненістю зазначити, що використання соціально-психологічних тренінгів для підвищення якості комунікації поліцейських є ефективним способом навчання, оскільки поєднує в собі теоретичні положення та практичні кейси для повного засвоєння і опанування необхідних комунікативних навиків.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Інтернет ресурс. Код доступу: <http://wz.lviv.ua/ukraine/122710>
2. Інтернет ресурс. Код доступу: http://econfa.at.ua/publ/konferencija_2016_05_19_20/sekcija_6_socialno_gumanitarni_nauki/vikoristannja_socialno_psikhologichnogo_treningu_u_pidgotovci_pracivnikiv_policii_do_efektivnoji_komunikaciji_z_naselennjam/48-1-0-991
3. Інтернет ресурс. Код доступу: http://www.eurointegration.com.ua/experts/2016/02/26/7045454/view_print/

Надійшла до редколегії 14.03.2016

МОСКОВЧУК М. О. ПОДГОТОВКА ПОЛИЦЕЙСКИХ: ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КОММУНИКАЦИЯ

Проанализирована деятельность работников Национальной полиции, через призму коммуникативно-обусловленного взаимодействия с различными категориями людей, что

предполагает налаживание эффективной и конструктивной коммуникации правоохранителей с населением. Доказано, что от качества коммуникации полицейских - зависит формирование положительного имиджа данной структуры и восстановления доверия к полицейскому.

Ключевые слова: коммуникация, социально-психологическая коммуникация, профессиональная этика, патрульная полиция.

MOSKOVCHUK M. O. POLICE TRAINING: PROFESSIONAL COMMUNICATION

The activity of police officers through the prism of communicative due to the interaction with different categories of people, which implies the establishment of effective and constructive communication of law enforcement with the population, was analyzed. It is proved that the quality of police communication affects the formation of a positive image of this structure and restores confidence in the police.

Keywords: communication, socio-psychological, communication, professional ethics, patrols police.

УДК: 342.98

В. Я. ПОКАЙЧУК,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Є. В. БАРДІН,

ад'юнкту кафедри тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

На основі досвіду впровадження Концептуальних засад службової підготовки курсантів Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ запропоновані шляхи оптимізації навчального процесу.

Ключові слова: Національна поліція, професійне навчання, тактична підготовка, фізична підготовка, вогнева підготовка, Концептуальні засади службової підготовки курсантів.

Професійна підготовка працівників Національної поліції України – це організований, безперервний і цілеспрямований процес опанування теоретичних знань, набуття спеціальних вмінь і навичок, необхідних для успішного виконання оперативно-службових та службово-бойових задач.

Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» [1, ст. 72] професійне навчання поліцейських складається з:

1. Первинної професійної підготовки [1, ст. 73];
2. Підготовки у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання [1, ст. 74];
3. Післядипломної освіти [1, ст. 75];
4. Службової підготовки [1, п. 4 ст. 72].